

skih Slovencev. Naj se ga toraj obilno vdeležijo. Ne vdajmo se!

Po volitvah v okrajni zastop ptujski.

Pri volitvah v okrajni zastop smo 19. t. m. v skupini velikega posestva propali. Naši možje dobili so pri volitvi komisije 97 nasprotni pa 106 glasov tedaj 9 glasov razločka. Uzrokov je več.

Nemška, prav za prav, nemčurska laži liberalna stranka, ali kakor se sedaj sama imenuje „liberalna slovenska stranka“ pripravljala se je na ta boj več kot pol leta. Da tudi mi nismo roke križem držali, razumno je samo ob sebi, ali naše delo je mnogo težavnejši nego naših nasprotnikov, kajti ti imajo svoje volilce v mestu, naši pa so razkropljeni po cellem okraji. Nekaterim pa je tudi težko dopovedati, da gre tu najbolje za pravice kmeta. Ubogali so vendar razun 5 vsi; le to smo obžalovali, da so nekteri ostali doma in tako pripomogli, da je zmagala mestna stranka, in da bodo vsled tega imeli 3 dolge leta „purgarij“ glavno besedo v okrajnem zastopu in cellem okraji.

Naši kmečki veliki posestniki pa so se pri tej volitvi prepričali, da nemškutarski meščan ne mara za nje. To priča posebno to, da so meščani-nemškutarji, dr. Bresnigg, Ekl in Pisk zametavali pooblastila slovenskega kmeta, tudi taka, katera so bila popolnem postavno napravljena, a nasprotno pa je „purgarsko“ vsako obveljalo.

Naši pošteni kmetje poznajo zdaj še bolje te nemčurske može, katerim ni drugega mar, kakor dobičkarija. Kake nepostavnosti so se pri tej volitvi dogodile, mi ni treba na dolgo in široko razpravljati, vsaj so kmetje to vse sami videli. Omenim naj le, da je nemčur Kasimir kmetu Franježu pooblastilo zmeknil, zopet drugi nemčur je listino našega volilca proč vrgel in jo zamenjal z nemčursko. Tudi to ni bilo v redu, da se je vršila volitev v Muršič-evej gostilni, kjer se navadno zbirajo Ptujski najhujši nemčurji ter so imeli „korajžo“.

Ali se še spominjate Vi vrli možje, kako so Vas lovili, da celo pisali so Vam v slovenskem jeziku, katerega ti ljudje zaničujejo iz dna srca in kako so se Vam hlinili! Ali se še spominjate, kako so kričali, duhovnikov in doktorjev ne voliti! Se ve da, duhovnikov se bojijo, ker dobro znajo, da duhovnik nikdar ne bode v njihov rog trobil. Tudi slovenskih dohtarjev se bojita Ekl in Pisk. Pa glejte politično hinavstvo! Zakaj pa so meščani 22. nov. t. l. vse svoje dohtarje t. j. Miheliča, Bresnigga, in Strafelo volili v okrajni zastop, ako so dohtarji nepotrebni? Ali oni si mislijo inace,

namreč oni hočejo imeti zagovornike dohtarje zato da bi Slovence laglje pokresali.

Da pa so zmagali meščanje, zahvaliti se imate Vi slovenski možje, tudi mnogim tistim ljudem, ki žive med Vami in ki se Vam delajo, da so Vaši prijatelji. Poglavitni ti Vaši pravi sovražniki so: Šostarič pri sv. Vid-u, Svaršnik v Majspergu, Lešnik pri sv. Janži, oba Mariniča pri sv. Urbani in Matevž Pernat iz Mihovec, sploh večidel Poljanci desnega Podravja. Ti ljudje so zakrivali, da je propala 19. t. m. naša, to je kmečka slovenska stranka. Zato pa je treba, da si te ljudi zapomnite.

Največ imajo ti ljudje na vesti, da bodo dolga 3 leta gospodarili ptujski meščanje z Vašim premoženjem in ti imajo na vesti, ako se bode gospodarilo slabo. V drugej vrsti pa so zakrivali tisti meščanje, katerim nosijo kmetje svoje peneze t. j. Mihelič, Rodošekov sin, notar Filaferro, kramar Kolenc, mesar in gostilničar na Bregu Stanič in drugi. — Ker se je pa ta volitev, kakor sem že omenil, vršila nepostavno, vložili smo proti njej Slovenci protest in zahtevamo, da se ovrže ter razpiše nova volitev. Ako tega v Gradci ne storijo, potem idemo na Dunaj in tam mislimo, da se nam ne da nič drugega kakor vsakemu državljanu t. j. pravica. Pravico išče ubogi Slovenec in nič drugega kot pravico. Ne mislite pa Vi nemškutarji, da smo zbog zmage potrti, ne, drugokrat se bomo bolje poznali in vedeli bomo, kako so imamo z Vami boriti. Vam slovenskim volilcem pa izrekamo še jedenkrat najtoplejšo zahvalo za mnogo brojno številno vdeležbo, glejte, da vzdramite tudi tiste, ki se te volitve iz tega ali onega vzroka vdeležili niso in kadar dobite zopet glas, da imate priti v črni Ptuj volit, pridite vsi, nikdo ne sme reči, „da brez mene tudi opravijo“ kajti ta volitev nas je prepričala, da je zmaga vselej naša, ako pridemo vsi in smo složni.

—c.

(Konec prihodnjic.)

Gospodarske stvari.

Poštarne hranilnice.

II. Če pa izdatnik takega čeka želi, da bi se plačilo opravilo pri katerem koli poštne uradu, in ne na Dunaji, to pristavi na zadnjo stran čeka svoj podpis in adresu tiste osebe ali firme, kateri, in pa ime poštne urada, pri katerem se ima plačilo opraviti, ter pošlje tako popisani ček poštne prosto in pod priporočilom poštne-hranilničnemu uradu, kateri brž ta iznos pri dotičnem poštne uradu nakaže. Ako bi vložnik rad, da bi mu ne bilo treba vsakega s čekom nakazanega iznosa pri najbližjem poštne uradu v svoji vložni knjižici odpisati dajati, lahko si tudi v tem pomaga in sicer tako le: Treba mu je samó,

da svojo vložno knjižico za hrambenico v hrambo izroči poštno-hranilničnemu uradu, kateri po tem odpis nakazanega iznosa v vložni knjižici vselej sam opravi.

S pomočjo te hrambenice moči je na dano v hrambo vložno knjižico pri vsakem poštnem uradu prihranke dodatno vlagati. Kdor svojo vložno knjižico v hrambo da, prejme, če tako želi, tudi po več hrambenic ali hrambenih listov tako, da mu bode mogoče na eno in isto knjižico v različnih krajih in po različnih osebah ob enem kak iznos vložiti.

Poštno-hranilnični urad pošlje o vsaki poznejši vložbi noveev znano, res da od tega ali onega grajano, ali v tem slučaju pač prav koristno prejemno potrdilo uradovo pod adreso, ki jo je vložnik povedal, recimo n. pr. na Dunajsko firmo, ki ima enega ali več potujočih ljudi na deželi, da ji novee potirjavajo.

Vsak teh potujočih služnikov prejme po eno hrambenico, na temelju katere on lahko poterjane novee precej pri najbližjem poštnem uradu vloži.

Ta postopek z nakaznicami ali čeki je kaj prost ali enovit, pač vsakemu, tudi zasebniku popolnem razumen in dostopen. Ta postopek sme se šteti za prevelik napredek v plačilnem prometu ter bode gotovo deloval pospešno na noveni pokret ali gib tako države kakor tudi obrtniškega in trgovskega sveta.

Za take male hranljivce, ki nimajo večjih izneskov na razpolago ter želé, da bi svoje vloge lahko v krajših rokih nazaj dobivali, ako bi potrebovali, poskrbljeno je z drugim postopkom, katerega poštno-hranilnični urad počenši od 16. novembra t. l. za zdaj pri blizu 1.400 biralnicah vpelje.

To je namreč postopek „vračil na kratko ali kratkim potem.“

Po tem postopku bode moči pri vseh v to določenih biralnicah (izplačevalnicah), ki jih je blizu 1.400 in katerih število bode 1. decembra t. l. še znamenito povišano, zazdaj do 20 gl. precej vzdigniti, samo če se odda odpoved in poslednje prejemno potrdilo ali poslednje potrdilo imovine ter predloži vložna knjižica. Vračilo se izplača na ravnost temu, katerega podpis je bil vzprijet v vložni knjižici. Prejemna potrdila za ta postopek tekó od 16. dne septembra vže med ljudmi ter potrjujejo hranilno imovino s črkami. Po vsakem vračilu, ki ga vložnik prejme po tem kratkem potu, dobi onod poštno-hranilničnega urada s prvo pošto potrdilo o hranilni imovini, kar mu je še ostane (potrdilo imovine, tiskanica št. 57 a). Na podlogi tega potrdila on lahko vnovič kako vračilo kratkim potem dobode.

Le-ta vračilni postopek po kratkem potu bode brez dvojbe še znatno povzdignil poštne hranilnicam število vložnikov, da si je vže zdaj sila veliko.

Državni urad poštne hranilnice.

Grof Henrik Attems pa štajersko sadjerejstvo.

III. Iz ptujskega okraja udeležil je se Tržaške razstave samo nekov Waldemar Hintze, sadovni trgovec v Ptui. Razstavil je sadež od pariških ramborjev (belih lederarc), zlatih parmen, ananas-rejnet, sivih lederarc, belih zimskih tafelnov in štajerskih mašanceljnov. Odlikovanja ni dobil nobenega. Iz tega vendar ni sklepati, da bi ptujski okraj zastran sadjerejstva bil najzadnji. Saj se samo po železnici inam izvozi vsako leto po 1000 vagonov sadja, 15% tega pride na lepe mašanceljne in 15% na drugi žlahtni sadež, ostalo je pomešano z moštnim sadežem. Žlahtnega sadeža je toraj mnogo pa odbirati ga je treba. Na debelo prodavajo moštne sadje 100 kilo po 3—4 fl. mešana 6—10 fl. in kar je žlahtnih mašanceljnov in rejnet pa še dražje. Na drobno plačujejo za 100 izvrstnih jabelk 1—5 fl.

Savinjsko krasno dolino zastopala sta na Tržaške razstavi samo g. baron Oskar plem. Warsberg in grof Herman Wurmbrand, kar je premalo, kajti Savinjska dolina šteje mnogo, to pa izvrstnih sadjerejev, tudi med kmeti. Marsikateri kmet ima uže lepe in z žlahtnimi sortami zasajene sadunosnike. Nekateri so zavoljo slabih letin celo vinograde poruvali in s sadovnim drevjem zasadili. Žali Bog, da ni prave cene doseči za lepi sad. Nekaj ga posušijo, še več stolčijo za tolklo, drugo pa kupcem prodajo, škač po 50—70 kr. Kedar so slabe letine, spravljajo kupci sadež v zaboje; če pa je dobra letina, dajejo sadež na voze naložiti, v Celje zapeljati in v železniške vagone pometati. Tako delajo grajščaki in kmeti v dobrih letinah, ker ne utegnejo varčneje ravnati. Vsak hiti in skuša hitrej ko mogoče sadež v denar spraviti in delo dokončati. V takih dobrih letinah bi predrago hodilo sadež varčno trgati, shranjevati, kupcev čakati, ker veliko sadu prej segnjije. Zato skuša vsak hitrej ko mogoče sadež predati, če tudi po slepej ceni. Če povedano prav pomislimo, moramo jim dati prav. Vendar tako ne sme zmirom ostati. Treba bo popneti se do tega, kakor je na Českem in Tirolskem, kder kupci sad na drevji kupujejo in zbiranje sami opravljajo. Vendar takšnih kupcev v južno Štajersko zlasti v Savinjsko dolino ne bo veliko, dokler bodo tarife za vozino na južni železnici za sadovje tako pretirano visoke, kakor so sedaj. Tukaj pa morajo le ministri in narodno-konservativna večina v državnem zboru pomagati, kajti nemški liberalci so mnogo kupljeni in podmitani od židov-liberalnih denarnih mogotcev.

G. grof Wurmbrand pa tudi baron Warsberg imate dokaj žlahtnih sort: n. pr. rejnete karmelitarce (srednje rodi), parkerjev peping (izvrstno), Henrijeta Varsbergova (nova sorta,

bogato rodi), Bohmovo jabelko (obilno rodi trpežnega sadu), beli tafelj (dobro), siva lede-rarica (izvrstno), mašanceljni (vsako 2. leto obilno rodi), Langstonov dobrin, orlejska re-jneta (drugo leto dobro rodi), zlata parmena (izvrstno), cesarjevič Rudolf (izvrstno), Gdan-ski robač (močno rodi), kardinal (izvrstno).

(Dalje prih.)

Toča sekala je zadnjih 5 let v avstrij-skih deželah po 34 dni na leto, samo l. 1880 poklestila 820.000 hektar in škode napravila za 24 milijonov goldinarjev; na Štajerskem je istega leta uničila 1,324.000 fl., na 1,783.000 hektarah. Na 1 den s točo pride po 38.720 fl. škode. Okraji ob Muri, Dravi, Dravinji, Savi in Savinji so najbolj pogosto zadeti.

Sejmi 3. decembra Konjice, Planina, 4. dec. Polje, Zeleni travnik, Šmarje, 6. dec. Do-berna, Lučane, Sevnica, Cmerek, sv. Miklavž v Susilah, Vozenica, Radgona.

Dopisi.

Iz Maribora. V čitalnici je zadnjič g. profesor Lautar prav izvrstno razlagal o elek-triki. Škoda, da se na učiteljski fizika slo-venski ne prednaša. Naši slovenski prihodnji učitelji bi se veselo in izvrstno učili poslušajoč takega profesorja. Hvala mu za kratkočasni večer. — Novo deklško šolo bodo v kasinskeji ulici zidali in je za drugo leto odmerjenih 50 000 fl. — Javno bolnišnico hoče deželni od-bor kupiti, mesto se pogaja sedaj z njim zaradi cene. — Mesto je hranilnici dolžno 135.000 fl. — Vinski trgovci se precej gibljejo in kupu-jejo vino, najraje letošnje. — Nemškutarji uže ponujajo za volitve v deželni zbor saj enega kandidata. Nekov dr. Hans Schmiderer bi jim naj na konja vplezal, s katerega smo Slovenci znanega Seidla vrgli!

Od sv. Jurija ob južnej železnici. (Dr. Gustav Ipavica-eva svečanost.) II. Ko se je sicer precej velika dvorana napolnila, povzame c. kr. namestnijski svetovalec gospod Haas besedo, ter pravi, da bi utegnili namen današnje svečanosti že znan biti; govornik v nemški besedi opisuje delovanje, vspehe in ve-ljavo odlikovanja gosp. dr. G. Ipavice, omenja njegove večkratne izvolitve v razne zastope, kakor okrajni zastop, okrajni šolski svet, kraj. šolski svet, kot župan, etc. ter na posled omeni, da mu je z ozirom na te mnoge zasluge Nj. Veličanstvo presviti cesar podeliti blagovolil zlati križec s krono, katerega mu zdaj sloves-no pripenja na prsi; v. g. govornik še pristav-lja, da takšna dejanja visoka vlada ne prezira, temveč pripoznava in cesar sami odlikujejo takšne odličnjake; zatoraj v. g. govornik po-vabi navzoče, da z njim presvitemu cesarju

trikratni „hoch“ izrekó, kar z navdušenim „živijo“ po vsej dvorani krepko odmeva. God-ba zaigra cesarsko pesen, sedeči vstanejo. G. dr. Ipavica vidno genjen se zahvaljuje za došlo mu odlikovanje, omenja pa, da to najvišje odli-kovanje ne velja le njemu, ampak tudi občin-skemu zastopu, prebivalcem trga Št. Jurskega in drugim, ki so ga v njegovem podvzetji pod-pirali, zahvaljuje se tem in pravi, da je lahko delovati, če so tako složni in požrtovalni ob-čani, s kakoršnimi se hvalevredna občina Št. Jurska ponášati more. — Tem v hvaležen spo-min na današnji dan, je potem izročil g. dr. Ipavica hranilnično knjižico z uloženimi 50 fl. kot prvi kamen k bodoči hiši, hiralnici za Št. Jurske posle in uboge, občinskemu odboru; on omenja dalje, da je v isti namen že spodbujala in svojo pripomoč obljubila preblagorodna stara Kartinova gospá. — Še slava in živijo-klici so navzoči te izjave na znanje vzeli. G. vitez Berks potem poprime besedo, ter s posebno živimi izrazi barva zasluge in delovanje g. dr. G. Ipavice kot župana, sadjerejca, skladatelja in kot neustrašljivega narodnjaka slovenskega, kot široko znanega zdravnika; zahvaljuje se mu za njegovo možato postopanje in se mu pri-poroča v nadaljšno podporo v imenu odbora občine Št. Jurske. Živijo-klici so pretresali dvorano, izvrstnemu viteškemu govorniku.

(Dalje prih.)

Iz Ponkve. (Šulvereiuskim rovar-jem) posvetil je vrli župan g. Korže, ki je postal naročnik „Slov. Gosp.“ in doposlal sledečo iz-javo: Blagovolite v Vašem cenjenem listu sle-deče priobčiti: V dopisih „Slov. Gosp.“ št. 21. in 30. od dne 25. maja in od dne 26. julija t. l. „Iz Šmarskega okraja“ je mene nekdo zarad tega napadal, ker sem k nemškemu „šulvereinu“ pristopil. — Na to imam sledeče odgovoriti: Jaz sem k nemškemu „šulvereinu“ pristopil, ker nisem njega prave namene poznal. Volk je prav po ověje k meni prilazil, ter je mene prigovar-jal, da bi k nemškemu „šulvereinu“ pristopil, kajti to je društvo, katero bo za to skrbelo, da se bo v naših šolah razven slovensčine tudi nemščina podučevala, revni šolarji pa podpirali. Razven tega so temu društvu udje „prvi go-spodje“ v Šmarji itd. Na to sem k temu društvu pristopil. Toda v kratkem sem sprevidel in se prepričal, da nemški „šulverein“ nima take namene, kajti on hoče vse ponemčiti, mr-zi slovenski jezik, sovraži katoliške duhov-nike ter pri vsaki priliki po njih udriha. Ta-kemu društvu ne morem kot Slovenec in kato-ličan ud biti. Jaz sem sicer že pred tremi meseci svoj izstop iz tega društva ravno ti-stemu Volku, ki je po Ponikvi svoje zanjke nastavljal, naznanil. A ker še me vedno za uda imajo, — med drugimi tudi „vahterca“ — naznanim tukaj javno svoj izstop. Toliko dopi-